

AZ ELSŐ KIALLITÁS — MEGVALÓSULT VAGYALOM

Közéj húsz évevel ezelőtt szájajtottam fel először, hogy de boldog lennék, ha a szobám falát szép festmények díszítenek. Arra csak titokban gondoltam, hogy az igazi az lenne, ha a képeket én festhetnék. Mindig szép a szemnek, léléknak kellemes képekről álmodoztam, melyek derüssé, vidámmá teszik az emberek otthonát, környezetét. Az élet nehéz volt, a körülmenyek nem kedveztek az ilyen álmoknak, de amikor öt éve a Havanna Közösségi Házban meghirdették a felnőtt rajz-festő szakkör beindítását nem tudtam ellenállni a kisértésnek és jelentkeztem. Ma sem tudom hogyan volt bátoraságom elkezdeni. A folytatást viszont Buna Konstantin festőművész tanárunknak köszönhetem, aki végig figyelemmel és gyendégséggel egyengette utunkat, segítette fejlődésünket. Különösen figyelt arra, hogy mindenki a belső indítatása, egyéni látásmódja irányába haladjon és minél előbb megtalálja saját kifejezési módját, és annak eszközét.

Csodálatos órákat töltöttünk és töltünk ma is együtt hetente egy alkalommal. Kezdetben szennel, majd pasztell krétával tanultunk meg bálni, később a vizfesték, majd az olaj következett. A technikai fogások mellett minden fontos volt a beállított csendélet, vagy a modell élethű ábrázolásának elsajátítása. Ezt követte az absztraktió, az adott kompozíció elvonatkoztatásának megoldása, a saját út, a saját kifejezési mód keresése. Most a szinekkel való bánásmódot, a színek kifejező erejét és a színkeverést tanuljuk, mellette pedig az elvont fogalmak képi kifejezését. Ezen kísérleteink nagyon érdekesek és tanulságosak.

Nálam a fordulópontot a Vasas Képzőművészek Királdi Alkotótáborában töltött boldog két hét jelentette 1990-ben. Itt tanultam meg, hogy mit jelent elszabadulni a konkrét tárgyi valóságtól. Itt értettem meg, hogy jogom van a valóságot úgy ábrázolni, ahogy szerintem jobban kifejezi a saját lényegét, annál, mintha "fényképet" készítettem volna. A tábor művészeti vezetője itt is tanárunk Buna Konstantin volt. Ezt a felismerést egyedül neki köszönhetem. De sokat segítettek a többitársak is, különösen az akkor még működő Fém Szekció tagjai sok éves tapasztalataikkal és a művészeti kifejező eszközökről vallott szabad felfogásukkal.

A realisztikus ábrázolási módtól elszakadó első képeim itt készültek. Mivel hosszú ideje dolgoztam műszaki pályán nagyrabcsültem az emberi elme és kéz alkotásait. Igy talán nem véletlen, hogy ezek ábrázolásában léttem és leltem ma is örömöm. Első ilyen képeim tárgya a királdi kazánház, a közeli cementgyár, a textilipari multamra utaló gépek, stb.

A téli szezonban a műtermi csendéleteket próbáltam meg lefoditani erre az elvontabb kifejezési módra több kevesebb sikerrrel, hiszen a út, a saját út keresése hosszú folyamat. Ujabb inspirációt az elmult évi és az idei szintén vasas alkotótáborban kaptam, melyet már Gömörszölösön rendeztek meg. Ebben a 120 lelket számláló kis faluban csodálatos néprajzi és szabadtéri múzeum van a szintén festőművész, polgármester E. Kovács László és barátai jóvoltából.

A szabadtéri múzeumban látható régi mezőgazdasági és egyéb eszközök, járművek fantasztikus élményt jelentettek nekem formájuk, konstrukciójuk gazdagságával, szépségével, célszerűségével. Igy lett képeim tárgya a század eleji tűzoltókocsi, az úri hintó, a fedelés parasztszékér, a szécskavágó és a benzines magánjáró meg a nádfedeles parasztházikó. Sok-sok órát eltöltöttem azzal, hogy aprólékos gonddal izekre szedjem e tárgyakat és újra meg újra összerakjam alkatrészeiből egy dekorativ képpé.

Gyakran irigyeztettem a tájképfestő tábortársaimat, akik a civilizaciótól szinte érintetlen falut és környékét örökítették meg szébbnél-szébb képeken, de nem tudtam hűtlen lenni a gépeimhez, így csak egy csür, egy templomtorony és a falu látképe emlékeztet a szép környezetre melyben dolgozhattunk. A tábor népföiskolai jelleggel működött, így a képzőművészeti mellett zenei és irodalmi előadást is hallhattunk. Napjaink fénypontja az esti korrekció volt, amikor mini tárlaton mutattuk be az aznap készült munkákat és várunk a bíráló, biztató szavakat. Nagyon sokat tanultunk abból is, amit társainknak mondott a tanár úr, de a személyükre szóló intelem is hatott. Másnap új lendülettel, új erővel folytattuk a munkát, hogy estére jó szó is legyen. Az esténkénti bírálatot azután még kielemztük, egymásnak értelmeztük és egy-egy jó fogást, ötletet eltanulni sem szégyeltük egymástól.

Feledhetetlen volt mindenkiunknak az esti tábor tűz, ahol a nőta minden körbe járt és mindenki rátalált. Nagyon boldog két-két hetet töltöttünk ott minden a két évben. Sok közreműködönek, segítőnek mondok most minden táborlakó nevében köszönetet.

Ilyen előzmények után történt, hogy az idén tavasszal a XVIII. kerületi Önkormányzat és a Rózsa Művelődési Ház pályázatot hirdetett a kerületben élő és alkotó képzőművészkeknek kiállításon történő bemutatkozásra. A pályázaton a tanár úr biztatására résztvettettem. Két képem és három tus rajzom szerepelt a kiállításon. Képeim az áttételesebb Abrázolási móddal készültek, és úgy tudom ez keltezte fel Okányi Ferenc a Rózsa Művelődési Ház művészeti vezetőjének figyelmét is, aki felkért életem első önálló kiállításának megtartására. Repkedtem a boldogságtól perceig, majd elkapott a kishitűség, hiszen amit én tudok még oly kevés, talán nem is szabadna még mutogatni. A tépélődésre kevés idő volt, két hétem belül a kiállítás megnyílt. Munkatársak, barátok, rokonok sokasága tisztelt meg jelenlétével. Boldogságomat nem tudtam titkolni. A legszebb az volt, hogy a hagyományos, realisztikus Abrázolási módot kedvelök is elismerték, hogy a kiállított képeim derűt sugároznak és képesek a nézőt legalább egy-egy pillanatra jó érzéssel eltölteni, ahogy mondta "feldobni". Ha soha más eredménye a munkámnak nem lesz, már akkor is megérte, mert nincs szébb dolog mint másoknak örömét, jó érzést szerezni.

Nagyon sok tervem van, szeretnék sok-sok emberi kéz alkotta tárgynak, eszköznek képekben emléket állítani és vidám szinekkel kellemes környezetet teremteni.

Lázák Pálma